

RUŠTINA
pro začátečníky
a
samouky

Štěpánka Pařízková

Illustrations Josef Vojtek
ISBN 978-80-904465-9-5

Obsah	3
Úvod	10
Vysvětlivky	12
Азбука	13
Урок 1 Текст (Знакомство)	30
Грамматика (Výrazy typu <i>Я вам гуд.</i> , Rod podstatných jmen, 2. pád podstatných jmen, Koncovka <i>-ы/-и</i> ve 2. pádě pod- statných jmen ženského rodu)	31
Упражнения	32
Запомните!	34
Проверка	34
Урок 2 Текст (Моя семья)	35
Грамматика (Spojka <i>a</i> , Přivlastňovací zájmena, Ptáme se na jméno)	36
Упражнения	37
Запомните!	39
Проверка	39
Урок 3 Текст (Кто что делает?)	40
Грамматика (Oslovení, Infinitiv, Časování sloves, 6. pád ve spojení s předložkami <i>в</i> a <i>на</i>)	41
Упражнения	43
Запомните!	45
Проверка	46
Урок 4 Текст (Мой дневник)	47
Грамматика (6. pád podstatných jmen ženského rodu na <i>-ь</i> , Přídavné jméno, 6. pád jednotného čísla přídavných jmen, Příslovce)	48
Упражнения	50
Запомните!	51
Проверка	52
Урок 5 Текст (Алло, алло!)	53
Грамматика (II. časování, I. časování - pokračování, Výzva, vybídnutí, Časování slovesa <i>слышать</i>)	54
Упражнения	56
Запомните!	58
Проверка	58
Урок 6 Текст (У меня есть хороший номер, но ...)	59
Грамматика (Časování sloves <i>хотеть</i> a <i>мочь</i> , 2. pád osobních zájmen a vazba <i>у меня есть</i> ..., 2. pád č.j. podstatných jmen středního rodu, Vazba <i>нет</i> + 2. pád)	60
Расширение знаний	62
Упражнения	62

	Запомните!	63
	Проверка	64
Урок 7	Текст (Простіте, как мне попасть ...?)	65
	Грамматика (Časování sloves <i>idmí</i> a <i>éxatb</i> , Vyjadřování způsobu dopravy, Číslovky základní 0 - 10, Sčítání a odčítání, 2. pád ženských podstatných jmen na -я, -ия а -ь,).....	67
	Упражнения	68
	Запомните!	70
	Проверка	71
	Шутка	71
Урок 8	Текст (4 день – у Тáni)	72
	Грамматика (Minulý čas, Minulý čas slovesa <i>быть</i> , 4. pád č.j. podstatných jmen, Rod podstatných jmen mužského rodu na -a/-я, Ruské jméno, Časování slovesa <i>купіть</i>)	73
	Расширение знаний	76
	Упражнения	77
	Запомните!	79
	Проверка	80
	Шутка	80
Урок 9	Текст (Встрéча на úлице)	81
	Грамматика (Číslovky od 11 do 100, Slovo <i>год</i> po číslovkách, Časování slovesa <i>видеть</i> , Modální výrazy pro vyjádření nutnosti, potřebnosti, 4. pád č.j. přídavných jmen)	82
	Расширение знаний	84
	Упражнения	85
	Запомните!	87
	Проверка	87
	Шутка	88
Урок 10	Текст (Плány на зáвтра.)	89
	Грамматика (Budoucí čas, 4. pád osobních zájmen, Předložky <i>в</i> а <i>на</i> ve spojení se 4. pádem, Časování sloves s koncovkami - <i>оватb</i> а - <i>еватb</i> , Časování slovesa <i>nocemítb</i>)	90
	Расширение знаний	93
	Упражнения	93
	Запомните!	96
	Проверка	95
	Шутка	96
Повторение 1		97
Урок 11	Текст (В поезде)	100
	Грамматика (Řadové číslovky, 2. pád řadových číslovek, Hodinu, Časování sloves <i>давátb</i> , <i>стоять</i> а <i>ждатьb</i>)	101
	Расширение знаний	104
	Упражнения	105
	Запомните!	107
	Проверка	108

	Шутка	109
	Это интересно знать (Гында, Северомуйский тоннель).....	109
Урок 12	Текст (До свидания, Москва!)	110
	Грамматика (Множné číslo podstatných jmen, Zvláštности při tvoření množného čísla, Skloňování osobních zájmen, Ukazovací zájmeno <i>это</i>)	112
	Расширение знаний	115
	Упражнения	115
	Запомните!	117
	Проверка	118
	Шутка	119
	Это интересно знать (Матрёшка)	119
Урок 13	Текст (Моя профессия)	120
	Грамматика (7. pád č.j. podstatných jmen, Použití 7. pádu, Časování slovesa <i>любить</i> , Shrnutí pravidel výslovnosti slov s odlišnou psanou a mluvenou podobou souhlásek a souhláskových skupin)	121
	Расширение знаний	123
	Упражнения	123
	Запомните!	126
	Проверка	126
	Шутка	128
	Это интересно знать (Н. М. Пржевальский)	128
Урок 14	Текст (Самый главный человек)	129
	Грамматика (Zvratná slovesa, Časování zvrtných sloves, Přechodná a nepřechodná slovesa, 3. stupeň přídavných jmen, Časování sloves <i>увлечься, ходить, дать а подать</i>) ..	131
	Расширение знаний	133
	Упражнения	133
	Запомните!	135
	Проверка	136
	Шутка	137
	Это интересно знать (Московский университет)	137
Урок 15	Текст (В Петербурге)	138
	Грамматика (Slovesný vid, Přičestí trpné, 2. pád č.j. přídavných jmen, 6. pád podstatných jmen - doplnění)	140
	Расширение знаний	142
	Упражнения	143
	Запомните!	145
	Проверка	145
	Шутка	147
	Это интересно знать (Нева)	147
Урок 16	Текст (Мне нужно пойти за покупками.)	148
	Грамматика (Časování sloves <i>есть а пить</i> , Časování slovesa <i>взвѣсить а стѣть</i> , <i>Рубль а копейка</i> pо číslovkách,	

	Rozkazovací způsob	150
	Расширение знаний	152
	Упражнения	152
	Запомните!	155
	Проверка	156
	Шутка	157
	Это интересно знать (Что такое ГУМ?)	157
Урок 17	Текст (Русская кухня)	158
	Грамматика (2. pád č.mn. podstatných jmen, 2. pád č.mn. přídavných jmen, Jmenné tvary přídavných jmen)	159
	Расширение знаний	161
	Упражнения	162
	Запомните!	164
	Проверка	165
	Шутка	166
	Это интересно знать (Что скрывается за названиями русских национальных блюд?, Уха овощная)	167
Урок 18	Текст (Разговор на остановке)	168
	Грамматика (2. pád v záporných větách, 3. pád podstatných jmen, 3. pád přídavných jmen, Výhradně přísudková jména, Časování slovesa <i>zakrýt</i>)	170
	Расширение знаний	172
	Упражнения	172
	Запомните!	175
	Проверка	175
	Шутка	177
	Это интересно знать (Как выбрать подарок.)	177
Урок 19	Текст (Книглюб Дима)	178
	Грамматика (4. pád č.mn. podstatných a přídavných jmen, 7. pád č.j. přídavných jmen, Časování slovesa <i>ověstí</i> , Skloňování zájmena <i>vesь</i> , Skloňování podstatného jména <i>vrémeя</i> v č.j.)	179
	Расширение знаний	182
	Упражнения	182
	Запомните!	184
	Проверка	185
	Шутка	186
	Это интересно знать (Российская национальная библиотека)	187
Урок 20	Текст (Люди разные.)	188
	Грамматика (Играть в, играть на, Časování sloves <i>ězditъ</i> , <i>бежáть</i> , <i>летěть</i> , <i>летáть</i> , Minulý čas slovesa <i>идти</i> , Použití sloves pohybu <i>идти</i> – <i>ходить</i> , <i>ěхать</i> – <i>ěздить</i> , <i>бежáть</i> – <i>бегáть</i> , <i>летěть</i> – <i>летáть</i> , Použití sloves <i>ходить</i> , <i>ěздить</i> , <i>бегáть</i> , <i>летáть</i> v minulém čase, Časování slovesa <i>печь</i>)	189

	Расширение знаний	193
	Упражнения	193
	Запомните!	195
	Проверка	196
	Шутка	197
	Это интересно знать (Стадион Лужники.)	198
Повторение 2	.....	199
Урок 21	Текст (Лекция о поэзии)	204
	Грамматика (Skloňování ruských příjmení, Číslovky 100 - 1 000 000, Názvy měsíců, dní a ročních období, Vyjadřo- vání data, Časování slovesa <i>proizvesti</i>)	205
	Расширение знаний	208
	Упражнения	208
	Запомните!	211
	Проверка	211
	Шутка	212
	Это интересно знать (Что такое осень?)	213
Урок 22	Текст (Александр Сергеевич Пушкин)	214
	Грамматика (6. pád č.mn. podstatných a přídavných jmen, 7. pád č.mn. podstatných a přídavných jmen, Použití spojky <i>чтобы</i> , Zvratné zájmeno osobní <i>себя</i> a obrat <i>друг друга</i>)	216
	Расширение знаний	219
	Упражнения	220
	Запомните!	223
	Проверка	224
	Шутка	225
	Это интересно знать (Пушкинский праздник)	226
Урок 23	Текст (Концерт)	227
	Грамматика (Neurčitá příslovce na <i>-то, -нибудь</i> , Přídavná jména slovesná přítomná činná, Vazba <i>мне пришлось</i> (<i>придётся</i>), Slovesa <i>сидеть, садиться, сесть</i> , Časování sloves <i>петь</i> a <i>спеть</i>)	229
	Расширение знаний	232
	Упражнения	232
	Запомните!	234
	Проверка	235
	Шутка	237
	Это интересно знать (Оперы Чайковского «Пиковая дама» и «Евгений Онегин»)	237
Урок 24	Текст (Ужин в ресторане)	238
	Грамматика (Způsob podmiňovací, Přídavná jména po číslovcích v 1. pádě, Skloňování základních číslovek 1 - 4, Skloňování základních číslovek 5 - 20 a 30, Předpona <i>по-</i> u sloves, Infinitiv v modálním významu, Časování sloves <i>открыть</i> a <i>занять</i>)	240

	Расширение знаний	243
	Упражнения	245
	Запомните!	247
	Проверка	248
	Шутка	250
	Это интересно знать (Питание по звёздам, Лосось снижает холестерин)	250
Урок 25	Текст (В аэропорту)	251
	Грамматика (Skloňování přivlastňovacích zájmen - shrnutí a zájmeno <i>свой</i> , Skloňování měkkých přídavných jmen - shrnutí a rozšíření, Skloňování ukazovacích zájmen <i>этом, ésta, это, эти</i> a <i>тот, та, то, те</i> , Časování sloves <i>просить, забыть</i>)	253
	Расширение знаний	256
	Упражнения	256
	Запомните!	259
	Проверка	260
	Шутка	261
	Это интересно знать (Легенда об Ангаре)	261
Урок 26	Текст (У врача)	262
	Грамматика (2. stupeň přídavných jmen a příslovčí, 3. stupeň přídavných jmen, 3. stupeň příslovčí, Příslovce <i>можно</i> a <i>нельзя</i> , Použití slov <i>болел, болеть, заболеть</i> , Použití <i>если</i> a <i>ли</i>)	264
	Расширение знаний	268
	Упражнения	269
	Запомните!	272
	Проверка	273
	Шутка	275
	Это интересно знать (Плачьте на здоровье)	275
Урок 27	Текст (Телефон)	276
	Грамматика (Záporná zájmena, Záporná příslovce, Časování sloves <i>передать, стричь, проводить, одеться</i>)	277
	Расширение знаний	280
	Упражнения	280
	Запомните!	283
	Проверка	284
	Шутка	285
	Это интересно знать (Что такое русская ёлка?, Что и где готовят на Новый год?, Что такое Масленица?)	285
Урок 28	Текст (На почте. Письма.)	287
	Грамматика (Skloňování složených číslovek, Číslovky druhové, Skloňování celých číslovek od 40 do 100, Skloňování číslovek 200 až 900, Skloňování číslovek <i>тысяча, миллион</i>)	289

	Расширение знаний	291
	Упражнения	292
	Запомните!	294
	Проверка	294
	Шутка	296
	Это интересно знать (Здравствуй, Вера!)	296
Урок 29	Текст (Булát Окуджава)	298
	Грамматика (Přechodník přítomný, Jména obyvatelská, Přehled vybraných jmen zeměpisných a od nich odvozených přídavných jmen a jmen národních, Tázací zájmeno <i>чей, чья, чьё, чьи</i>)	300
	Расширение знаний	303
	Упражнения	304
	Запомните!	307
	Проверка	307
	Шутка	309
	Это интересно знать (Что Высоцкий любил? (анкета)	310
Урок 30	Текст (Фёдор Михайлович Достоевский)	311
	Грамматика (Přídavná jména slovesná minulá činná, Přechodník minulý, Přídavná jména slovesná minulá trpná)	312
	Расширение знаний	315
	Упражнения	316
	Запомните!	319
	Проверка	320
	Шутка	321
	Это интересно знать (Дом академика Сахарова)	322
Повторение 3		323
Обзор склонения		326
Общие разговорные фразы		333
Русско–чешский словарь		337
Чешско–русский словарь		361
Ключ		385

Právě otevíráte knížku, kterou jste si vybrali, abyste se naučili pro Vás novému jazyku. Nebo patříte k té skupině lidí, kteří se rusky již učili, ale z nejrůznějších důvodů potřebují nebo si chtějí oživit své znalosti. Průvodcem se vám stane tato publikace, která spojuje to nejlepší z klasického přístupu k učení, a navíc přidává i novou motivační a výukovou složku v podobě desítek interaktivních cvičení, která vám pomohou snáze zvládnout úskalí ruštiny.

Naučit se jazyk není jednoduché, ostatně jako se naučit jakémukoliv jinému řemeslu, povolání, apod. I učení se jazyka má svá úskalí. Musíte si osvojit mnoho slovíček, naučit se řadu frází, ale také gramatických pravidel. Avšak ani to všechno nestačí. Stejně jako pro cizince, který se učí česky, tak i pro Čecha je obtížné rozumět běžnému hovoru, v počátcích vůbec rozlišit jedno slovo od druhého a pochopit alespoň podstatu toho, co nám cizinec říká. Rozumění mluvené řeči a vyjadřování se jsou dvě rozdílné věci, obě ale stejně důležité. Proto jsou součástí učebnice nahrávky namluvené rodilými mluvčími, které Vám napomohou zvládnout tento úkol. Jsou ke stažení zdarma na našem webu.

A i když je ruština pro Čecha možná jednodušší než například germánské jazyky, protože jde také o slovanský jazyk, tudíž má řadu společných věcí, má jednu odlišnost, která i tento jazyk pro nás činí obtížnějším. A tím je azbuka.

Zvláště začátečníci proto jistě uvítají podrobné vysvětlení azbuky, jejího psaní i výslovnosti a názorné ukázky ruského písma psané originálními ruskými fonty, které byste našli i v učebnicích v Rusku.

Pro správné naučení se tohoto jazyka je také důležité určit, kde je na slovech přízvuk. Přízvuky jsou v učebnici označeny čárkou. Najdete je v celé učebnici kromě vtipů, zajímavostí a shrnutí gramatiky v posledních 10 lekcích, abyste si alespoň částečně zvykli na to, že v originálních ruských textech přízvuky označeny nejsou.

Struktura lekce

Učebnice je rozdělena na 33 lekcí - 30 výukových a 3 opakovací.

ТЕКСТ - text - obsahuje novou slovní zásobu a gramatiku a seznámíte se v něm i s konverzačními obraty. K textu je připojen slovníček. U některých sloves s obtížnějším časováním nejsou jejich koncovky či tvary uvedeny u základního tvaru ve slovníčku, ale slovesa jsou samostatně vyčasovaná v gramatickém oddílu.

ГРАММАТИКА - gramatický oddíl se srozumitelným výkladem v češtině a velkým množstvím příkladů.

РАСШИРЕНИЕ ЗНАНИЙ (od 6. lekce) - seznámíte se tu se slovíčky, rozšiřujícími slovní zásobu k tématu lekce, s frázemi či historickými událostmi. Místo tohoto oddílu je v některých lekcích vložen „obrázkový slovníček“ (koncovky najdete ve slovníčku na konci učebnice).

УПРАЖНЕНИЯ - cvičení - poslechová, výslovnostní, gramatická, konverzační, cvičení na slovní zásobu, křížovky, osmisměrky, atd. Příjemným bonusem jsou interaktivní cvičení, k jejichž vyplnění potřebujete jen počítač s internetovým připo-

jením. S nimi si znalosti rozšíříte atraktivním a zajímavým způsobem. Najdete je na www.jazykynanetu.cz, přístup je možný i ze stránek nakladatelství www.jazykoveknihy.cz.

ЗАПОМНИТЕ! - v krátkosti tu připomínáme gramatiku lekce, upozorňujeme na odlišné vazby sloves, jiné významy slov apod.

ПРОВЕРКА - v tomto oddíle najdete překlady do češtiny a ruštiny.

ШУТКА - vtip.

ЭТО ИНТЕРЕСНО ЗНАТЬ - zajímavosti z historie, vědy, zdraví atd.

Jak používat tuto učebnici?

Nejdříve jen několikrát poslouchejte úvodní text a uvědomujte si výslovnost slov i intonaci vět, která je často i značně odlišná od české. Potom jej zkuste poslouchat a zároveň číst. Pomalu začnete rozumět a některá slova se naučíte, aniž byste se je museli učit ze slovníčku. Potom se naučte zbylá slovíčka a přejděte ke gramatice a cvičením. Každé cvičení vypracujte samostatně, klíč použijte pouze pro kontrolu, nebo tehdy, nevíte-li si rady ani poté, co se vrátíte znovu ke gramatice. Počítačová cvičení si zkontrolujte po vypracování přímo na internetu.

Nevynechávejte ani cvičení poslechová. Práce s nimi je podobná jako práce s texty. Nejprve poslechnout, potom si postupně pouštět, zastavovat po větách nebo příslušných úsecích a reagovat.

Pokud projdete cvičení, dostáváte se k oddílu **ЗАПОМНИТЕ!** Přečtěte si jej a uvědomte si, zda vám vše bylo jasné a zda není potřeba se k nějakému problému znovu vrátit a znovu ho procvičit.

V oddíle **ПРОВЕРКА** si ověříte, zda ovládáte slovní zásobu i gramatiku. Zvlášť upozorňujeme na cvičení Přeložte se slovníkem. Je to cvičení nepovinné, ale velmi užitečné. Doporučujeme ho vždy vypracovat a vytvořit si z neznámých slov vlastní slovníček. Všimněte si odlišných spojení a vazeb, slovosledu apod.

Cílem oddílu **ЭТО ИНТЕРЕСНО ЗНАТЬ**, který vkládáme od 11. lekce, je vnímat ruský text jako celek, nezaměřovat se na neznámá slova. Proto si jej nejdříve několikrát poslechněte a snažte se pochopit, o co v článku jde. Bude-li Vás zajímat přesný obsah, překlad najdete v klíči.

A protože každá dovednost se zdokonaluje opakováním, učebnice má i 3 souhrnné opakovací části. V nich si procvičíte vždy to nejdůležitější z dosud probrané gramatiky, můžete si vyluštit křížovku či hádanku.

Dobrym pomocníkem se vám jistě stane i souhrn skloňování a přehled předložek s jejich vazbami na konci učebnice, pokud při učení narazíte na jev, kterým si nejste jisti a nebude se Vám chtít ho hledat v učebnici.

Samozřejmostí v používání učebnice se určitě stane klíč (**КЛЮЧ**), kde najdete řešení všech cvičení a překlady textů z oddílu **ЭТО ИНТЕРЕСНО ЗНАТЬ**.

Příjemné a úspěšné studium vám přejí všichni, kdo se na přípravě učebnice podíleli.

Урок Lekce

Текст Text

Грамматика Gramatika

Расширение знаний Rozšíření vědomostí

Упражнения Cvičení

Запомните Zapamatujte si

Проверка Přezkoušení, kontrola znalostí

Шутка Vtip

Это интересно знать Je zajímavé to vědět

Повторение Opakování

Обзор склонения Přehled skloňování

Общие разговорные фразы Všeobecné konverzační obraty

Русско-чешский словарь Rusko-český slovník

Чешско-русский словарь Česko-ruský slovník

Ключ Klíč

 poslech

interaktivní cvičení

ТЕКСТ
Моя семья

Petr ukazuje Nině fotografii své rodiny.

Пётр: Нина, посмотрите, это моя семья.
Вот мои родители: мой отец и моя мать.

Нина: А как их зовут?

Пётр: Их зовут Антонин и Мария.

Нина: А кто это? Ваша сестра?

Пётр: Нет, это не сестра, а жена брата.
Её зовут Алёна.

Нина: А её муж - ваш брат?

Пётр: Вот он. Его зовут Алеш. А это их дети: сын Мареk и около меня его дочь Ивaнка.

Нина: Что это? Ваш дом?

Пётр: Да, это наш дом. А тут огород.

Нина: А это что?

Пётр: Это гараж и наша машина.

Нина: Красивая фотография!

семья ž. rodina

посмотреть podívat se;
shlédnout

посмотрите podívejte
(se)

вот tady, zde

мой moji, mí

родители rodiče

мой můj

отец m. otec

мать ž. matka

их je, jejich

Как их зовут? Jak se
jmenují?

брат m. bratr

её jí; její

кто kdo

муж m. muž

дети děti

сын m. syn

около u, vedle

меня mě

дочь ž. dcera

его jeho, ho

что co

дом m. dům

да ano

наш náš

тут tu, tady

огород m. (zeleninová)
zahrada

гараж m. garáž

наша naše

машина ž. auto

красивая krásná

фотография ž. fotografie

ГРАММАТИКА

1. Spojka «а»

- а) Саша из Ярославля, а Ирина из Риги. *Saša je z Jaroslavle a Irena je z Rigy.*
- б) Это не его сестра, а его жена. *To není jeho sestra, ale jeho žena.*
- в) Меня зовут Саша. А как зовут вас? *Jmenuji se Saša. A jak se jmenujete Vy?*
- Spojka **a** má různé funkce: а) vzájemné srovnání,
б) v odporovacím vztahu vět,
в) návaznost na předchozí větu.

2. Přivlastňovací zájmena

Rod mužský		Rod ženský		Rod střední		Množné číslo	
мой		моя́		моё		мои́	
твой		твоя́		твоё		твои́	
его́		его́		его́		его́	
её	оте́ц	её́	сестра́	её́	письмо́ ¹	её́	де́ти
наш		на́ша		на́ше		на́ши	
ваш		ва́ша		ва́ше		ва́ши	
их		их		их		их	

1 dopis

- Přivlastňovací zájmena **мой můj**, **твой tvůj**, **наш náš**, **ваш váš** se používají stejně jako v češtině. Řídí se rodem, číslem a pádem příslušného podstatného jména. Odpovídají na otázku **Чей? Чья? Чьё? Чьи? Їí?**
- Ve 3. osobě čísla jednotného i množného se však používají osobní zájmena **его́**, **её́**, **их**. Tato přivlastňovací zájmena se neskloňují.

Pozor na výslovnost zájmena **его́**: г se zde čte jako в: [jivó].

- **Его** *jeho* se používá, přivlastňujeme-li osobě či věci mužského nebo středního rodu, **её** *jeji* se používá pro ženský rod a **их** *jejich* se používá pro množné číslo.

3. Ptáme se na jméno

Как его зовут?	<i>Jak se (on) jmenuje?</i>
Его зовут Алеш.	<i>(On) se jmenuje Aleš.</i>
Как её зовут?	<i>Jak se (ona) jmenuje?</i>
Её зовут Алёна.	<i>(Ona) se jmenuje Alena.</i>
Как их зовут?	<i>Jak se (oni) jmenují?</i>
Их зовут Антонин и Марія.	<i>(Oni) se jmenují Antonín a Marie.</i>

- Tvary **его**, **её**, **их** zde nestojí ve funkci přivlastňovacích zájmen, ale jsou to tvary 4. pádu osobních zájmen **он** *on*, **она** *ona*, **они** *oni*. Také v tomto případě se zájmeno **его** čte [jivó].

УПРАЖНЕНИЯ

- 1. Poslechněte si text a doplňte chybějící výrazy. Všimněte si intonace tázacích vět.

– Кто это? – Это его ..... . – Где ..... жена? – ..... его жена. – А как ..... зовут? – Её зовут ..... . – А откуда она? – Она из ..... . – А это их дети: сын Саша и дочь Мари́на.

2. Tvořte odpovědi podle vzoru:

Vzor: Откуда они? Саша - Киев, Борис - Минск → Саша из Киева, а Борис из Минска.

- Натáша – Санкт–Петербúрг, Сергéй – Рíга
- А́ня – Москва́, Никола́й – Оде́сса
- Ка́тя – Ха́рьков, Ко́ля – Яку́тск

3. Tvořte odpovědi podle vzoru:

Vzor: Это Ка́тя? (Саша) → Нет, это не Ка́тя, а Саша.

- Это Сергéй? (Борис)
- Это студéнт? (наш гид)
- Это его сестра? (его жена)
- Это Натáша? (Мари́на).

4. Doplňte přivlastňovací zájmeno ve správném tvaru:

- а) мой, моя, моё, мой
Это ... сын. Это ... дети. Это ... дочь. Это ... родители. Это ... семья. Это ... письмо.
- б) твой, твоё, твои
Это ... огоро́д? Это ... друзья? Это ... сестра? Это ... фамилия?
Это ... брат?
- в) его, её, их
Это Мари́на и ... сестра. Это мой брат и ... жена. Это его родители и ... дети. Это её родители и ... дочь. Это Са́ша и Серге́й Ша́ровы и ... друзья. Это моя дочь Та́ня и ... друг.
- г) наш, наша, наше, наши
Это ... машина. Это ... гид. Это ... поле. Это ... друзья. Это ... студенты.
- д) ваш, ваша, ваше, ваши
Это ... отец? Это ... дом? Это ... фотография? Это ... машина?
Это ... дети? Это ... письмо?

5. Doplňte osobní zájmeno:

Vzor: Это мой отец. ... зовут Ка́рел. → Его́ зовут Ка́рел.

- а) Это моя сестра. ... зовут О́льга.
б) Это её друг. ... зовут Пе́тр.
в) Это ваши родители? Как ... зовут?
г) Это моя дочь. ... зовут Ле́нка.
д) Это его сын. ... зовут Але́ша.

6. Ve cvičení na www.jazykynanetu.cz seřad'te slova podle abecedy. Potom vypište označená písmena. Tvoří dokončení vtipu.

- Ва́ша фами́лия?

- Пук.

- Как?

-

1 2 3 4 5 6 7 8 9

ЗАПОМНИТЕ!

- ◆ Spojka **a** má různé funkce:
  - a) srovnávací, např. Это Наташа, а это Нина. *To je Nataša a to je Nina.*
  - b) vyjadřuje odporovací vztah, např.:
Это не Наташа, а Нина. *To není Nataša, ale Nina.*
  - c) vyjadřuje návaznost na předchozí větu, např.:
Её зовут Зина. А как зовут егó?
Ona se jmenuje Zina. A jak se jmenuje on?
- ◆ Přivlastňovací zájmena **мой, твой, наш, ваш** se skloňují, jejich koncovka se řídí rodem, číslem a pádem podstatného jména. V závislosti na rodu a čísle mají v 1. pádě tyto koncovky: мой, моя, моё, мой (další zájmena viz tabulka na str. 36).
Přivlastňovací zájmena **егó, её, их** se používají pouze v tomto tvaru, neskloňují se.

ПРОВЕРКА

I. Přeložte do češtiny:

1. Вот мой родители. 2. Тут наш огорód. 3. Это наш сын и наша дочь. 4. Где ваша машина? 5. Посмотрите, это моя семья. 6. Около Петра егó родители. 7. Я из Праги, а Алёна из гóрода Либерец. 8. Это не студéнт, а наш гид. 9. Да, это наша дочь. 10. Её зовут Алёна.

II. Přeložte do ruštiny:

1. Milí přátelé, seznamte se prosím. 2. To je naše průvodkyně Nina Ivanovna. 3. Nina je z Moskvy a Saša je z Rigy. 4. Kde jsou Pavel a Petr? 5. Kde jsou jejich rodiče? 6. Jsou vedle Romana. 7. To je moje dcera. 8. To jsou její děti. 9. Kde je vaše auto? 10. Alena Malá, těší mě. 11. Ráda Vás poznávám. Já jsem Alena Malá.

 ТЕКСТ
Простіте, как мне попасть ...?

Ivana jede na návštěvu ke své přítelkyni Táně.

Иváна: Простіте, как мне попасть в микрорайон Бори́сово, на проспеќт Гага́рина?

Прохо́жий: Снача́ла вам на́до э́хать на метро́ до ста́нции Сми́рнова, а пото́м две оста́новки на авто́бусе но́мер четы́ре. Пото́м пойдёте пешко́м.

Иváна: Спаси́бо. До свида́ния.

Ivana zvoní dole u domu, cestou nahoru si povídají:

Та́ня: Приве́т, Иváна! Проходи́!

Иváна: Приве́т, Та́ня! Твоя́ кварти́ра нахо́дится в хоро́шем ме́сте.

прости́те promiňte
попа́сть, попаду́, попа-
дешь, попаду́т dostat se
Как мне попа́сть...? Jak
se dostanu ... ?

микрорайо́н *m.* sídliště

проспе́кт *m.* třída

прохо́жий *m.* kolemjdoucí
снача́ла nejdříve

на́до je třeba, je nutné

э́хать jet

метро́ *s.* metro

ста́нция *ž.* stanice, zastávka

пото́м potom

оста́новка *ž.* zastávka

две оста́новки dvě

zastávky

но́мер *m.* číslo

четы́ре čtyři

идти́, пойти́ jít

пойдёте půjdete

пешко́м pěšky

Проходи́! Pojď dál!

кварті́ра *ž.* byt

нахо́дятся, –хожу́сь,

–ходи́шься, –ходи́тся

бу́т, nacházet se

ме́сто *s.* místo, lokalita

магази́н *m.* obchod

пари́кма́херская *ž.* ho-

ličství, kadeřnictví

кафе́ *s.* nesklonně kavárna

кинотеáтр *m.* kino

видеосало́н videokavárna

апте́ка *ž.* lékárna

де́тский сад mateřská škola

удобно pohodlně, prakticky

сожа́ление *s.* soucit, lítost

к сожа́лению bohužel

Рядом два магазина, парикмахерская, кафе, кинотеатр, видеосалон, аптека, детский сад и школа. Это очень удобно.

Таня: К сожалению, рядом нет парка и поликлиники. Туда надо ехать на трамвае. Но остановка трамвая недалеко от нашего дома.

Ивана: У вас всё идеально. Около дома всё, что вам нужно, даже небольшая спортивная площадка.

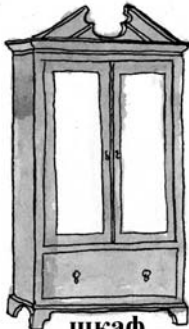
Таня: Нет, нет, у нас есть проблемы. Проблема номер один – это наш лифт. Он сегодня опять не работает. И опять надо идти наверх пешком! ...

парк *m.* park
поликлиника *ž.* poliklinika

туда *там*
трамвай *m.* tramvaj
идеально *ideálně, -í*
небольшой *nevelký*
спортивный *sportovní*
площадка *ž.* hřiště, plocha, prostranství
опять *opět*
наверх *nahoru*

кресло

шкаф

умывальник

стол

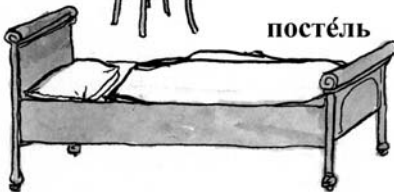
вешалка

ванна

стул

постель

диван

ГРАММАТИКА

1. Časování sloves идти a ехать

<i>Osoba</i>	<i>идти</i> <i>jít</i>	<i>ехать</i> <i>jet</i>
я	иду́	еду́
ты	иде́шь	еде́шь
он, она́, оно́	иде́т	еде́т
мы	иде́м	еде́м
вы	иде́те	еде́те
они́	иду́т	еду́т

2. Vyjadřování způsobu dopravy

На чём Мо́ника е́дет?
Она́ е́дет на авто́бусе.
Ива́на и Та́ня е́дут на метро́.
Мы е́дем на маши́не.
Ле́на е́дет на трамва́е.

Čím jede Monika?
Jede autobusem.
Ivana a Táňa jedou metrem.
My jedeme autem.
Lena jede tramvají.

- Druh použité dopravy se vyjadřuje vazbou **на + 6. pád.**

3. Číslovky základní 0 - 10

0	ноль	6	шесть
1	оди́н, одна́, одно́	7	се́мь
2	два, две	8	во́семь
3	три	9	де́вять
4	четы́ре	10	де́сять
5	пять		

- Číslovky оди́н a два mají, stejně jako přídavná jména, různé koncovky (podle rodu počítaného podstatného jména).

Číslovka odín: odín сын
одна дочь
одно окно.

Číslovka два: два сына, окна
две аптеки.

➤ По číslovkách **2 - 4** stojí podstatné jméno **ve 2. pádě č. j.:**

одін магазін	одна стáнция	одно письмо
два магазíна	две стáнции	два письма
три магазíна	три стáнции	три письма
четыре магазíна	четыре стáнции	четыре письма

4. Сčítání a odčítání

$1 + 1 = 2$ одін **плюс** одін **бўдет** два
 $3 - 2 = 1$ три **мíнус** два **бўдет** одін

5. 2. pád ženských podstatných jmen na -я, -ия a -ь

1. pád č. j.		2. pád č. j.	
-я	семья	-и	семьи
-ия	стáнция	-ии	стáнции
-ь	плóщадь	-и	плóщади

УПРАЖНЕНИЯ

1. Příklady spočítejte a napište:

$3 + 3 =$

$5 + 5 =$

$10 - 3 =$

$4 + 1 =$

$8 + 1 =$

$9 - 7 =$

$2 + 2 =$

$8 - 4 =$

$8 - 4 =$

$5 + 2 =$

$9 - 5 =$

$9 - 3 =$

2. Číslovku napište slovy a výraz uvedený v závorce dejte do správného tvaru:

1 (машіна), 2 (плóщадь), 2 (гостіница), 3 (телевізор), 4 (радіо),
1 (шкóла), 4 (группа), 3 (студéнт), 4 (магазин), 1 (плóщадь),
2 (нóмер), 3 (проблéма), 4 (кинó), 2 (машіна), 2 (кафé)

3. Podle vzorového dialogu tvořte další:

Vzor: A: Простіте, где здесь парикмáхерская?

Б: Парикмáхерская на улице Гагáрина.

A: Спасібо.

шкóла – плóщадь Революціи, спортівная площáдка – ўлица Дру́жбы, дéтский сад – проспéкт Гóрького, останóвка автóбуса – плóщадь Достоéвского.

4. Tvořte dialogy podle vzoru:

Vzor: кафé – проспéкт Гагáрина – автóбус нóмер шесть

A: Скажіте, пожáлуйста, где здесь кафé?

Б: К сожалéнию, здесь нет кафé.

Кафé на проспéкте Гагáрина.

Тудá нáдо éхать на автóбусе нóмер шесть.

A: Спасібо.

а) парк – ўлица Чéхова – трамвáй нóмер пять

б) поликлині́ка – плóщадь Чайкóвского – автóбус нóмер три

в) теáтр – ўлица Петрá Великого – метрó

г) аптéка – проспéкт В. Терешкóвой – трамвáй нóмер вóсемь

5. Na otázky odpovězte kladně i záporně.

Vzor: У вас рýдом есть поликлині́ка? → Да, у нас рýдом есть поликлині́ка.

→ Нет, у нас рýдом нет поликлині́ки.

теáтр, спортівная площáдка, кафé, шкóла, стáнция метрó, парк, магазин.

6. Do křížovky v interaktivním cvičení doplňte sedm názvů nábytku či bytového zařízení. Dozvíte se druhé slovo pro *postel*.

постéль = _ _ _ _ _

 7. V interaktivním cvičení vyhledejte v tabulce slova podle následujícího zadání a запиšte je k němu. Získaná přísloví přepište psacím písmem.

a) Najděte podstatná jména mužského rodu.

мой .....
.....
.....

b) Najděte podstatná jména ženského rodu.

моя .....
.....
.....

c) Najděte podstatná jména středního rodu.

моё .....
.....
.....

ЗАПОМНИТЕ!

◆ Slovesa **идти, ехать** se časují takto:

я	иду́	еду́
ты	идёшь	едешь
он, она, оно́	идёт	едет
мы	идём	едем
вы	идёте	едете
они́	иду́т	едут

◆ Druh použité dopravy se vyjadřuje vazbou **на + 6. pád**:

Я еду́ на авто́бусе (метро́, трамва́е, ...). *Jedu autobusem,
metrem, tramvají, ...*

◆ Naučte se číslovky: ноль, оди́н, два, три, четы́ре, пять, шесть, семь, во́семь, де́вять, де́сять.

◆ Zapamatujte si, že po číslovkách 2 - 4 stojí podstatné jméno ve 2. pádě č. j.: два магази́на
три ста́нции

четыре автобуса.

- ◆ Zamatujte si obrat **на́до** *je třeba, je nutné, musí se*, např. Туда на́до ехать на автобусе. *Tam se musí jet autobusem.*
- ◆ Výraz **спортивная площадка** lze nahradit zkrácenou podobou **спортплощадка**.

ПРОВЕРКА

I. Přeložte do češtiny:

1. Скажите, пожалуйста, где здесь аптека? 2. Простите, как мне попасть на улицу Чехова? 3. Наташа едет на метро до станции «Площадь Пушкина». 4. К сожалению, нам надо идти пешком. 5. Моя жена работает в большой парикмахерской. 6. Сначала вам надо ехать две остановки на автобусе номер девять, потом – на метро до станции Пушкина, а потом пойдёте пешком. 7. Рядом есть только магазин и школа, но нет аптеки и кинотеатра.

II. Přeložte do ruštiny:

1. Bydlím na novém sídlišti. 2. Tam musím z centra města jet metrem do stanice „Tverská“ a potom ještě 4 zastávky autobusem číslo 4. 3. Zastávka autobusu je nedaleko od domu, kde bydlím. 4. To je velmi pohodlné. 5. Vedle je velký park, sportovní hřiště, tři obchody, poliklinika, škola a mateřská škola. 6. Ale bohužel tu není kino. 7. Jak se tam dostaneš? 8. Nejdříve musím jet autobusem a potom metrem.

ШУТКА

Встречаются два друга:

- Как дела, Костя? Ты ещё живёшь в своей уютной, тихой квартире?
- К сожалению, теперь я живу в шумной квартире.
- Что ты говоришь! Ты переехал в другую квартиру?
- Нет. Жена купила телевизор.